

บทที่ 2

คำนิยาม

2.1 บุหรี่

ในพระราชบัญญัติยาสูบ พ.ศ. 2509 หมายถึง ยาเส้นหรือยาเส้นปรุง ไม่ว่าจะมีใบยาแห้งหรือยาอัดเค็บบนหรือไม่ว่า ซึ่งมวนด้วยกระดาษหรือวัตถุที่ทำขึ้นใช้แทนกระดาษหรือใบยาแห้งหรือยาอัด

ประเภทบุหรี่ในการสำรวจครั้งนี้ ได้แก่

1. **บุหรี่ของผลิตในประเทศ** โดยโรงงานยาสูบ กระทรวงการคลัง แบ่งเป็น 2 ชนิด คือ ชนิดมีก้นกรองและชนิดไม่มีก้นกรอง **ชนิดมีก้นกรอง** ได้แก่ กรุงทอง 90 กรองทิพย์ 90 สามิต 90 รยส. 90 สายฝน 90 เกร็ดทอง 90 กรองทิพย์ไลท์ สายฝนไลท์ กรองทิพย์ทอง กรองทิพย์รสอเมริกัน รอยัล 90 เดอลุกซ์ กรองทิพย์ 90 เดอลุกซ์ และกรองทิพย์สมุนไพร TIGER EYE รสอเมริกัน TIGER EYE รสเมนทอล TIGER EYE รสไลท์ TIGER EYE อุลตราไลท์ **ชนิดไม่มีก้นกรองหรือบุหรี่สั้น** ได้แก่ พระจันทร์ 33 เกร็ดทอง 33 สามิต 33 กรุงทอง 33 และรวงทิพย์ 33

2. **บุหรี่ของผลิตจากต่างประเทศ** ได้แก่ บุหรี่ที่ผลิตในต่างประเทศและมีการนำเข้ามาในประเทศที่รู้จักกันทั่วไป ได้แก่ มาร์ลโบโร วินสตัน มอร์ ดันฮิลล์ ลัคกี้ส์ ไตรค์ เป็นต้น

3. **บุหรี่ยี่ห้อหรือบุหรี่ที่ไม่ได้ผลิตจากโรงงานยาสูบ** กระทรวงการคลัง ได้แก่ บุหรี่ที่มวนเองโดยใช้วัสดุที่หาง่ายในท้องถิ่น อาจเป็นกระดาษ ใบตอง ใบจาก ใบมะกอก เป็นต้น

4. **อื่นๆ** ในที่นี้ ได้แก่ บุหรี่ซิการ์ และไปป์ ฯลฯ โดยที่

บุหรี่ยิการ์ ในพระราชบัญญัติยาสูบ พ.ศ. 2509 หมายถึง ใบยาแห้งหรือยาอัดซึ่งมวนด้วยใบยาแห้งหรือยาอัด บุหรี่ยิการ์ที่มีจำหน่ายในประเทศส่วนใหญ่ผลิตจากประเทศอเมริกาและประเทศแถบยุโรป ได้แก่ ประเทศเดนมาร์ค เนเธอร์แลนด์ และอังกฤษ เป็นต้น

ไปป์ เป็นกล่องสูบบุหรี่ที่มีปากสำหรับใส่ยาเส้น ไปป์ส่วนมากทำมาจากเหง้าของต้นไม้ที่แข็งและทนความร้อนได้ อาจทำจากขี้ผึ้งหรือพลาสติกที่ทนความร้อนได้ดี

2.2 พฤติกรรมการสูบบุหรี่

1. **สูบบุหรี่เป็นประจำ** หมายถึง มีปกตินิสัยในการสูบบุหรี่และสูบบุหรี่สม่ำเสมอเป็นประจำทุกวัน วันที่มีกิจธุระหรือเจ็บป่วย อาจมีการงดสูบบุหรี่ชั่วคราว

2. **สูบบุหรี่นานๆ ครั้ง** หมายถึง การสูบบุหรี่ที่มีลักษณะการสูบบุหรี่ไม่สม่ำเสมอ กำหนดระยะเวลาที่แน่นอนไม่ได้

3. **ไม่สูบบุหรี่** หมายถึง ไม่สูบบุหรี่ประเภทใดเลย

2.3 สุรา

ในการสำรวจครั้งนี้ สุราจะรวมถึงเครื่องดื่มมีแอลกอฮอล์ โดยหมายถึง เครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์ ได้แก่ สุราแม่โขง แสงทิพย์ หงษ์ทอง สุรา 28 ดีกรี สุราขาว กระแช่ สาโท บรันดี ไวน์ วิสกี้ เบียร์ เป็นต้น

2.4 ระดับการศึกษาที่สำเร็จ

ได้จำแนกการศึกษาตามระดับการศึกษาที่สำเร็จ ดังนี้

1. **ไม่มีการศึกษา** หมายถึง บุคคลที่ไม่เคยเข้ารับการศึกษานในโรงเรียนหรือไม่เคยได้รับการศึกษา
2. **ต่ำกว่าประถมศึกษา** หมายถึง บุคคลที่สำเร็จการศึกษต่ำกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หรือชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 หรือชั้น ม.3 เดิม
3. **ประถมศึกษา** หมายถึง บุคคลที่สำเร็จการศึกษตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หรือชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 หรือชั้น ม. 3 เดิมขึ้นไป แต่ไม่สำเร็จระดับการศึกษาที่สูงกว่า
4. **มัธยมศึกษา** ได้แก่
 - 4.1 **มัธยมศึกษาตอนต้น** หมายถึง บุคคลที่สำเร็จการศึกษตั้งแต่ชั้น ม.3 มศ.3 หรือ ม.6 เดิมขึ้นไป แต่ไม่สำเร็จระดับการศึกษาที่สูงกว่า
 - 4.2 **มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า** หมายถึง บุคคลที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตั้งแต่ชั้น ม.6 มศ.5 หรือ ม.8 เดิมขึ้นไป **ประเภทอาชีวศึกษาหรือวิชาชีพ** ที่เรียนต่อจากระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่าโดยมีหลักสูตรไม่เกิน 3 ปี หรือ**ประเภทวิชาการศึกษา** (การฝึกหัดครู) ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่าขึ้นไป แต่ไม่สำเร็จระดับการศึกษาที่สูงกว่า
5. **อุดมศึกษา** ได้แก่
 - 5.1 **ต่ำกว่าอนุปริญญา** หมายถึง บุคคลที่สำเร็จการศึกษาได้รับประกาศนียบัตรที่มีหลักสูตร 1 ปี โดยรับจากผู้สำเร็จการศึกษาในชั้น มศ.5 ม.6 หรือปวช. แต่ไม่สำเร็จระดับการศึกษาที่สูงกว่า
 - 5.2 **อนุปริญญา** หมายถึง บุคคลที่สำเร็จการศึกษาประเภทอาชีวศึกษา หรือสายวิชาชีพ ที่ได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง แต่ไม่สำเร็จระดับการศึกษาที่สูงกว่า
 - 5.2 **ปริญญาตรีขึ้นไปหรือเทียบเท่า** ได้แก่
 - **สายวิชาการ** หมายถึง บุคคลที่สำเร็จการศึกษามัธยมศึกษาหรือสายวิชาการ โดยได้รับวุฒิปริญญาตรี โท เอก
 - **สายวิชาชีพ** หมายถึง บุคคลที่สำเร็จการศึกษาประเภทอาชีวศึกษา หรือสายวิชาชีพ โดยได้รับวุฒิปริญญาตรี
 - **สายวิชาการศึกษา** หมายถึง บุคคลที่สำเร็จการศึกษาประเภทวิชาการศึกษา โดยได้รับวุฒิปริญญาตรี โท เอก
6. **การศึกษาอื่น ๆ** หมายถึง อาชีวศึกษาระยะสั้น และบุคคลที่สำเร็จการศึกษาที่ไม่สามารถเทียบชั้นได้

2.5 อาชีพ

หมายถึง ประเภทหรือชนิดของงานที่บุคคลนั้นทำอยู่ในระหว่าง 12 เดือนก่อนวันสัมภาษณ์ เช่น ทำนา นักบัญชี ครู เป็นต้น โดยการจัดจำแนกประเภทอาชีพ ใช้ตาม International Standard Classification of Occupation, 1988 (ISCO – 88) ขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ(ILO)

2.6 อุตสาหกรรม

อุตสาหกรรม หมายถึง ประเภทกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ได้ดำเนินการโดยสถานประกอบการที่บุคคลนั้นกำลังทำงานอยู่ หรือประเภทของธุรกิจ ซึ่งบุคคลนั้นได้ดำเนินการอยู่ในระหว่าง 12 เดือนก่อนวันสัมภาษณ์ เช่น เกษตรกรรม การล่าสัตว์ และการป่าไม้ การผลิต เป็นต้น การจัดจำแนกประเภทอุตสาหกรรมใช้ตาม International Standard Industrial Classification, (ISIC) ฉบับ Revision 3, 1989 ขององค์การสหประชาชาติ (UN)

2.7 สถานภาพการทำงาน

สถานภาพการทำงาน หมายถึง สถานะของบุคคลที่ทำงานในสถานที่ทำงานหรือธุรกิจ แบ่งออกเป็น 5 ประเภท

1. **นายจ้าง** หมายถึง ผู้ประกอบธุรกิจของตนเองเพื่อหวังผลกำไรหรือส่วนแบ่งและได้จ้างบุคคลอื่นมาทำงานในธุรกิจในฐานะลูกจ้าง
2. **ประกอบธุรกิจส่วนตัวโดยไม่มีลูกจ้าง** หมายถึง ผู้ประกอบธุรกิจของตนเองโดยลำพังผู้เดียว หรืออาจมีบุคคลอื่นมาร่วมกิจการด้วยเพื่อหวังผลกำไรและส่วนแบ่งและไม่ได้จ้างลูกจ้างแต่อาจมีสมาชิกครัวเรือนหรือผู้ฝึกงานมาช่วยทำงานโดยไม่ได้รับค่าจ้างหรือค่าตอบแทนอย่างอื่นสำหรับงานที่ทำ
3. **ช่วยธุรกิจในครัวเรือนโดยไม่ได้รับค่าจ้าง** หมายถึง ผู้ที่ช่วยทำงานโดยไม่ได้รับค่าจ้างในไร่นาเกษตร หรือธุรกิจของสมาชิกในครัวเรือน
4. **ลูกจ้าง** หมายถึง ผู้ที่ทำงานโดยได้รับค่าจ้างเป็นรายเดือน รายสัปดาห์ รายวัน รายชิ้น หรือเหมาจ่ายค่าตอบแทนที่ได้จากการทำงาน อาจเป็นเงินหรือสิ่งของ
5. **การรวมกลุ่ม** หมายถึง กลุ่มคนที่มาร่วมกันทำงานโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อพึ่งตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สมาชิกแต่ละคนมีความเท่าเทียมกันในการกำหนดการทำงานในทุกขั้นตอนไม่ว่าเป็นการลงทุน การขาย งานอื่น ๆ ของกิจการที่ทำ ตลอดจนการแบ่งรายได้ให้แก่สมาชิกตามที่ตกลงกัน (การรวมกลุ่มดังกล่าวอาจจดทะเบียนจัดตั้งในรูปสหกรณ์หรือไม่ก็ได้)

การจัดจำแนกประเภทสถานภาพการทำงานใช้ตาม International Classification of Status in Employment, 1993 (ICSE-93) ขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ(ILO)

2.8 สตรีที่เคยสมรส

สตรีที่เคยสมรส หมายถึง หญิงที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไปและมีสถานภาพสมรสเป็น สมรส ม่าย หย่า หรือแยกกันอยู่

2.9 ครั้วเรือนส่วนบุคคล

ประกอบด้วยครัวเรือนหนึ่งคน คือ บุคคลเดียวซึ่งจัดหาอาหารและจัดหาสิ่งอุปโภคบริโภคที่จำเป็นแก่การครองชีพโดยไม่เกี่ยวกับผู้ใดซึ่งอาจพำนักอยู่ในเคหสถานเดียวกันและครัวเรือนที่มีบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปร่วมกันจัดหาและใช้สิ่งอุปโภคบริโภคที่จำเป็นแก่การครองชีพร่วมกัน ครั้วเรือนส่วนบุคคลอาจอาศัยอยู่ในเคหะที่เป็นเรือนไม้ ตึกแถว ห้องแถว ห้องชุด เรือ แพ เป็นต้น